

**ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР УКРАЇНИ

**ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ТУРИЗМУ
ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «ВИЖНИЦЬКИЙ»

**ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН І ЗДОРОВ'Я ЖИТЕЛІВ
МІСЬКИХ ЕКОСИСТЕМ
Горбуновські читання**

(м. Чернівці, 5-6 травня 2016 року)

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Чернівці

«Місто»

2016

ЕПІГЕНЕТИЧНА МОДИФІКАЦІЯ НЕЙРОІМУНОЕНДОКРИННИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН НА ПІЗНІХ СТАДІЯХ ВАГІТНОСТІ НЕСПРИЯТЛИВИМИ ЧИННИКАМИ ДОВКІЛЛЯ

О.В.Ткачук

ВДПЗ України «Буковинський державний медичний університет»

58000, Чернівці, Театральна площа, 2

E-mail: anesthesiology@hsmu.edu.ua

The violation of hormone-mediator relations in the fetal brain during critical periods of development can change individual program formation of the neuro-immune-endocrine response of the body to the action of adverse factors.

Визначення ролі несприятливих чинників у патогенезі перинатальних пошкоджень ЦНС та їх профілактика, пошуки достовірних критеріїв віддалених прогнозів фізичного та психічного розвитку дитини, вибір патогенетично виправданих засобів корекції знаходяться в центрі уваги медичної спільноти та суспільства в цілому. Для України ця проблема є особливо актуальною з огляду на високий рівень соціальної напруги в суспільстві, що призводить до стресорного континууму, споживання вагітними питної води та харчових продуктів, склад яких не відповідає стандартам якості. Такі епігенетичні чинники здатні порушувати програми індивідуального розвитку організму. Не спричиняючи макроанатомічних змін при дії на вагітних упродовж останньої третини вагітності, вони призводять до численних нейрохімічних, ендокринних, імунологічних та патобіохімічних порушень, що в подальшому житті негативно позначається на репродуктивній функції, знижує адаптаційні можливості організму, сприяє виникненню дизрегуляторних розладів імунної системи. Згідно теорії гормон-медіаторного імпринтингу гормони та нейротрансмітери є провідними факторами раннього онтогенезу, програмуючи нормальний розвиток нейроендокринних регуляторних систем, а ті чинники, які спричиняють гормон-медіаторний дисбаланс у мозку під час критичних періодів його розвитку, можуть змінити індивідуальну програму формування нейроімуноендокринної відповіді організму на дію стресорів.

Всупереч значному прогресу неонатальних технологій та достатньо обширному спектру діагностичних можливостей, сучасний діагноз цих порушень майже не здійснюється, а констатація віддалених його наслідків, на жаль, не дозволяє ефективно їм протидіяти. Причина цього полягає в тому, що дана патологія має субклінічний перебіг, а її симптоми маніфестують у більш зрілому віці у вигляді порушень різних видів поведінки, зокрема, статевої, адаптивної, обмежень компенсаторно-приспосувальних можливостей, розвитку вторинних імунодефіцитних станів.

Значну роль у виникненні таких порушень відіграє недостатня інформованість молодих сімей при плануванні вагітності про негативні впливи епігенетичних факторів на формування нейроімуноендокринної системи плода. Не маючи можливості в цілому вплинути на екологічну безпеку, зменшити психосоціальне навантаження, шляхом посилення обізнаності вагітних та їх близьких можна принаймні локально, на рівні сім'ї, обмежити ці негативні впливи.